

**textos universitaris de
biblioteconomia i documentació**

ISSN 1575-5886
DL B-19.675-1998

número **13**
desembre 2004

Facultat de Biblioteconomia i Do
Universitat de Barcelona

[inici](#) • [presentació](#) • [consell assessor](#) • [altres números](#)
[instruccions per als autors](#) • [indexada](#) • [subscripció](#) • [cerca](#)

La revista *Biblioteconomía* (1944-1976) o com l'anàlisi del contingut i els llenguatges documentals interessaven als professionals de l'època

AURORA VALL CASAS

Facultat de Biblioteconomia i Documentació

Universitat de Barcelona

auroravall@ub.edu

Resum [[Abstract](#)] [[Resumen](#)]

Buidatge de les informacions sobre classificació i indexació de tota la revista *Biblioteconomía* (1944-1976), butlletí de l'Escuela de Bibliotecarias de Barcelona. Per a la selecció s'han tingut en compte les qüestions que s'hi relacionen directament, com són els llenguatges documentals (classificacions i llistes d'encapçalaments de matèria) i els catàlegs de matèries (tant els sistemàtics com els alfabètics). Tot i la voluntat d'exhaustivitat del buidatge, s'ha volgut prioritzar la importància i el valor de les informacions seleccionades i s'ha triat només allò que s'ha considerat significatiu dins de l'àmbit temàtic estudiat.

1 Introducció

El panorama de les publicacions relacionades amb l'àmbit de la biblioteconomia a Catalunya sembla que actualment es troba en un moment de represa. Pel que fa a revistes, comptem amb les que publiquen regularment la Facultat de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Barcelona, *BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació*,¹ i el Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya, *Item*.² La col·lecció Quaderns de Treball, vinculada inicialment a l'Escola Universitària Jordi Rubió i Balaguer de Biblioteconomia i Documentació, que depenia de la Diputació de Barcelona i que actualment és la Facultat de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Barcelona, preveu la publicació de monografies d'aquesta temàtica. Així mateix, el Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya publica l'anuari *Bibliodoc*.³ D'altra banda, les diferents universitats que imparteixen estudis sobre aquesta disciplina publiquen manuals per al seu alumnat.⁴

L'aparició de tot tipus de publicacions relacionades amb la biblioteconomia es reinicià tímidament a Catalunya a final dels anys setanta i principi dels vuitanta, i s'anà consolidant durant la dècada dels noranta, a mesura que els estudis i la matèria guanyaven reconeixement social i es feien un lloc en la nostra societat, la ja denominada *societat de la informació*.⁵

L'Escola de Bibliotecàries i la Biblioteca de Catalunya d'abans de la Guerra Civil Espanyola (amb el futur brillant que se'ls augurava en aquells anys) hagueren d'adaptar-se a la nova situació política i cultural de l'Espanya de la postguerra, i també a la de l'Europa de la postguerra. L'Escuela de Bibliotecarias de Barcelona i la Biblioteca Central de Barcelona, vinculades directament a la Diputación Provincial de Barcelona, configuraren el nou panorama bibliotecari del país (de Barcelona i, per extensió, de Catalunya) durant tot el franquisme. Tot i les depuracions que es feren, moltes bibliotecàries pogueren reprendre la feina a les diferents biblioteques; això sí, els esforços es canalitzaren en aquells àmbits que es consideraren menys conflictius políticament i culturalment.

En aquest context, marcat per la supervivència i la recuperació dels primers anys de la postguerra, Mateu y Llopis, director des de 1939 de la Biblioteca Central de la Diputación de Barcelona, de l'Escuela de Bibliotecarias de Barcelona i del Servicio de Bibliotecas Populares, decidí iniciar la publicació d'una revista adreçada als professionals de la biblioteconomia. El gener de 1944 apareixia el primer número de *Biblioteconomía: boletín de la Escuela de Bibliotecarias de Barcelona*.⁶ Aquesta publicació, segons el director, "aspira únicamente a tratar las cuestiones técnicas más estrechamente relacionadas con la actuación profesional".⁷ La importància d'aquesta revista rau en el fet que era el butlletí de l'Escola i, per tant, aglutinava totes les professionals, independentment del lloc on treballessin.⁸ A través de *Biblioteconomía*, es poden conèixer quins temes els preocupaven, quines línies de treball seguien, quina bibliografia es publicava, quins criteris s'aplicaven en relació amb els processos tècnics, quins productes s'elaboraven, etc.

Per tant, si es vol conèixer què es feia a Catalunya en relació amb aquesta disciplina durant el franquisme, cal consultar *Biblioteconomía* (1944-1976).⁹ És cert que aparegueren algunes publicacions al marge de la mateixa revista, tal com es pot comprovar en l'apartat dedicat a les ressenyes bibliogràfiques, però no deixa de ser simptomàtic constatar que només ocasionalment es tractaven obres d'àmbit espanyol (amb una realitat bibliotecària força diferent a la catalana); majoritàriament s'hi comentaven obres estrangeres (italianes, angleses, argentines, etc.).

Per totes aquestes raons, ens ha semblat interessant triar aquesta publicació a l'hora de fer un buidatge relacionat amb la biblioteconomia.

1.1 La revista¹⁰

*Biblioteconomía*¹¹ es publicà entre 1944 i 1976, i fou dirigida gairebé de manera exclusiva per Felipe Mateu y Llopis (1944-1972). La periodicitat, els temes tractats, els apartats o, fins i tot, la llengua de la publicació, són un reflex clar dels canvis que anava vivint la societat catalana i espanyola del moment.

Cronologia de la publicació i estat de la col·lecció completa

- 1944-1950: trimestral.
- 1951: es publiquen quatre números en dos volums (núm. 29-30 gener-juny i núm. 31-32 juliol-desembre).
- 1952: apareix un únic exemplar amb dos volums (núm. 33-36 gener-desembre).
- 1953-1956: bianual (gener-juny, juliol-desembre).

- 1957: es publica un únic volum amb dos números (núm. 45-46 gener-desembre).
- 1958-1959: bianual (gener-juny, juliol-desembre).
- 1960-1972: anual amb dos números (núm. 51-52 gener-desembre 1960 i núm. 75-76 gener-desembre 1972).
- 1973-1974: s'inicia una segona època per a la publicació i apareixen, en un únic volum, dos números per a tots dos anys (núm. 77-78 1973-1974).¹²
- 1975-1976: anual.

Els autors dels articles (sobretot, autores) eren majoritàriament de l'àmbit català, procedents professionalment i de manera preferent de la Biblioteca Central i de les biblioteques populars. També hi havia, però, col·laboracions puntuals de professionals d'arreu de l'Estat, que explicaven les seves experiències. De tota manera, l'ànima de la publicació era el mateix director, Mateu y Llopis, que col·laborava en gairebé tots els números, ja fos escrivint articles, publicant conferències que havia donat i ponències presentades en algun congrés, o fent les ressenyes de les novetats bibliogràfiques.¹³

Els temes tractats també mostren una evolució de la biblioteconomia com a disciplina. Durant els primers anys abunden els articles relacionats amb els catàlegs i la seva redacció, la consolidació del catàleg alfabètic de matèries enfront del catàleg sistemàtic de matèries, l'elaboració d'una llista alfabètica amb els encapçalaments de matèria utilitzats a la Biblioteca Central, la importància de les guies de lectura, la descripció de l'organització de diferents biblioteques (més enllà de les populars i de la Biblioteca Central) i el tractament especial dels seus fons, etc. A mesura que passen els anys i les fronteres s'obren, comencen a publicar-se articles que descriuen sistemes bibliotecaris diferents.¹⁴ Aquesta petita obertura permet replantejar algunes de les activitats tècniques fetes i s'apunten tímidament qüestions com ara els catàlegs col·lectius o les fitxes impreses per optimitzar la feina. Ja en els darrers temps s'anuncien els dos grans temes que marcaran el futur de la biblioteconomia: la documentació i, estretament vinculada, l'automatització dels processos tècnics.

A banda dels continguts estrictament tècnics, la consulta de la revista permet seguir l'evolució sociològica de la societat catalana d'aquells anys. Només a tall d'exemple, durant molts anys les reunions anuals de bibliotecàries començaven indefectiblement amb una missa; les guies de lectura adreçades a les dones tenien sempre apartats dedicats a la moral, la maternitat i l'economia domèstica; els professionals es preocupaven pels continguts morals de les obres que consultaven els usuaris fins a l'extrem de proposar un catàleg d'ús intern per facilitar la recomanació de novel·les "aptes", etc.¹⁵

Pel que fa a la llengua, el 1970 apareix per primera vegada un text publicat en català. Es tracta de la transcripció d'una conferència feta en la sessió d'homenatge a Higini Anglès, mort el 1969. Després vénen uns anys de petites incursions en català, en forma de notes breus. No és fins al número de 1973-1974, quan comença la segona època de la publicació i la revista evidencia un canvi general en l'orientació i els articles escrits en català comencen a ser habituals fins a esdevenir la llengua dominant en els dos darrers números. El 1976 el títol de la publicació també es catalanitza i passa a ser *Biblioteconomia*.

L'estructura de la publicació es modificà relativament poc amb el pas dels anys. Malgrat els canvis dels títols de les seccions i del número de

pàgines que s'hi dedicaven segons el pes que tinguessin en cada moment, més o menys sempre hi havia un cos central per als articles, un noticiari (per a les novetats, que incloïa les reunions anuals de les bibliotecàries, els congressos que es duïen a terme, les visites que es rebien a la Biblioteca Central, les oposicions que es convocaven, els temaris i l'assignació de noves places, etc.) i una secció de novetats bibliogràfiques. A partir d'aquest nucli més o menys estable, hi havia apartats o seccions que apareixien o desapareixien en funció de la demanda dels professionals. Per exemple, durant una època es publicaren moltes guies de lectura elaborades segons les necessitats de diferents biblioteques populars; durant anys aparegué un "Índice de revistas de las bibliotecas de Barcelona" i una secció amb "Las nuevas adquisiciones de la Biblioteca Central de Barcelona".

1.2 Abast

L'abast temàtic del buidatge se centra en la classificació i la indexació com a temes centrals, tot tenint en compte també les qüestions que s'hi relacionaven estretament i de manera directa, com són els llenguatges documentals (classificacions i llistes d'encapçalaments de matèria) i els catàlegs de matèries (tant els sistemàtics com els alfabètics). Des del punt de vista cronològic, s'ha buidat exhaustivament tota la publicació, des de 1944 i fins a 1976.

A banda de l'interès personal pel tema del buidatge, hi ha una raó de pes per haver-lo elegit. Tot fullejant la revista *Biblioteconomía* es pot constatar que aquest era un assumpte que preocupava de manera especial Mateu y Llopis, el director.¹⁶ Per això, durant anys es publicaren molts articles relacionats d'una manera més o menys directa amb la classificació i la indexació. La raó de l'existència d'una inquietud generalitzada en l'entorn bibliotecari per aquestes qüestions cal anar-la a buscar en la situació que es vivia a les biblioteques catalanes durant la dècada de 1930. A principi d'aquesta dècada, Jordi Rubió i Balaguer començà a estudiar i preparar la introducció del catàleg alfabètic de matèries a la Biblioteca de Catalunya i a les biblioteques populars. Com a conseqüència d'aquesta nova orientació, els cercles d'estudi de l'Escola dedicaren monogràfics tant a la classificació decimal com al catàleg alfabètic de matèries.¹⁷ També se'n troben referències en els anuaris d'aquells anys.¹⁸ Així, doncs, es creà un clima de treball que es reprengué, en part, a partir de la dècada de 1940 i a través de la revista *Biblioteconomía*.

Les biblioteques populars començaren a funcionar inicialment amb un únic catàleg de matèries, el sistemàtic.¹⁹ Amb la guerra quedaren aturades les diverses iniciatives i propostes relacionades amb la creació d'un catàleg de matèries alfabètic. Quan finalment es tornà a començar amb una certa normalitat l'activitat bibliotecària, foren molts els professionals que es qüestionaren l'ús del catàleg sistemàtic de matèries per part dels usuaris. Segons queda reflectit en les reunions de les bibliotecàries i en diversos articles en els quals s'exposen experiències concretes, hi havia una certa unanimitat pel que fa a la dificultat que tenien els usuaris a l'hora d'enfrontar-se amb el catàleg sistemàtic de matèries; malgrat tot, des del punt de vista estrictament dels professionals, era una eina imprescindible per al seu treball. Davant d'aquesta disjuntiva, començaren a publicar-se propostes de traduccions dels principals números de la CDU a encapçalaments de matèries (i ja no només en l'àmbit de les biblioteques populars). És prou significatiu comprovar que la revista s'inicia amb el primer article d'una sèrie que publicà Concepción Guarro,²⁰ en el qual es donaven els encapçalaments de matèries utilitzats a la Biblioteca Central

de Barcelona i el qual culmina amb la publicació el 1952 d'una llista que els aplega tots.²¹

1.3 Metodologia

Tot i la voluntat d'exhaustivitat del buidatge, s'ha volgut prioritzar la importància i el valor de les informacions seleccionades; és a dir, s'ha triat només allò que s'ha considerat realment important i significatiu dins de l'àmbit temàtic estudiat. En aquest sentit, doncs, s'han desestimat una sèrie de dades que, des del punt de vista estrictament dels continguts, s'han considerat insuficients. Per exemple, en la descripció de les biblioteques sovint es parla dels catàlegs que tenen; en el cas que només enumerin els catàlegs i no facin cap referència a la redacció, al manteniment, a l'ús o als llenguatges documentals emprats, aquesta informació no s'ha tingut en compte.

Amb aquest criteri es pretén proporcionar només dades rellevants als usuaris potencials d'aquesta bibliografia. Ara bé, també s'és conscient que així es perden una sèrie de matisos i d'informacions menors que, si es convertissin en referències bibliogràfiques, crearien falses expectatives, però que vistes com un conjunt donen riquesa al panorama de la classificació i la indexació.²² Per exemple, a partir dels temaris d'oposicions es pot arribar a entendre quina importància tenien la classificació i la indexació i els catàlegs de matèries des del punt de vista professional. O bé quan esmentaven que a l'Obra de Perfeccionamiento Profesional havien tractat exhaustivament el tema dels catàlegs.

1.4 Organització de la bibliografia

Com a resultat del buidatge s'ha elaborat una bibliografia amb 96 registres que es presenta ordenada cronològicament i que es completa amb dos índexs: un d'alfabètic de matèries i un d'antropònims.²³

S'ha optat per la relació cronològica com a accés principal de la bibliografia perquè permet apreciar l'evolució diacrònica dels temes tractats. Per exemple, es pot veure com es comença amb la constatació de la necessitat, per part dels usuaris de les biblioteques, dels catàlegs alfabètics de matèria per oposició als catàlegs sistemàtics; se segueix amb la consolidació d'aquests catàlegs alfabètics dins de les biblioteques i s'acaba amb breus pinzellades sobre l'automatització dels catàlegs i una referència (anecdòtica encara) als tesaurus.

Quan s'ha considerat oportú, s'han afegit notes i comentaris a les citacions bibliogràfiques. Es tracta o bé de comentaris descriptius que ajuden a valorar la informació que proporciona l'original; o bé fragments extrets del mateix text que han semblat prou significatius.

La presentació cronològica s'ha fet agrupant les referències corresponents a cada número de la revista i, dins de cadascun, per ordre d'aparició dins de la publicació i tot seguint l'ordre del sumari.

Cada citació bibliogràfica va precedida d'un número que serveix de referència per localitzar-la a través dels índexs.

L'índex alfabètic de matèries s'ha elaborat tenint en compte els criteris següents:

- Sempre que s'ha pogut s'ha indicat el nom de la biblioteca en la qual s'esdevé allò que s'explica. El pas dels anys i el canvi de la situació política i cultural del país han fet que els noms de molts centres hagin anat canviant. En aquest sentit, s'ha considerat oportú mantenir la denominació de cada centre tal com apareixia en la revista. Així doncs, es troba, per exemple, la Biblioteca Popular Juvenil de la Santa Cruz o la Biblioteca Técnico-Textil de Tarrasa. L'única que ha tingut un tractament un xic diferent ha estat la Biblioteca de Catalunya. Aquesta institució, legalment, mantingué la denominació Biblioteca Central de la Diputación Provincial de Barcelona (coneguda com a Biblioteca Central) des de 1939 i fins a 1979; ara bé, en la mateixa revista, a partir de 1969, la comencen a citar ocasionalment com a Biblioteca de Catalunya (denominació que esdevé única en la segona època de la revista). En la indexació s'ha fet ressò d'aquests canvis perquè s'ha considerat prou significatiu.
- Paral·lelament al nom propi del centre, s'ha indicat la tipologia de biblioteca de què es tracta. La Biblioteca de Catalunya, donada la seva trajectòria peculiar, ha quedat definida sempre com a biblioteca de recerca.
- Dins de cada tipologia s'ha desenvolupat una sèrie d'epígrafs molt generals (classificació, indexació, catàlegs, etc.) per matisar i no aglutinar la informació.
- Seguidament s'han donat descriptors per a les informacions concretes que es proporcionen (Classificació Decimal Universal — Edicions, Llistes d'encapçalaments de matèria — Criteris d'ús, etc.).
- Finalment, sempre que ha estat possible, s'ha especificat el tipus d'informació (bibliografia, ressenyes, conferències, etc.) per ajudar a valorar el contingut que es proporciona. Es distingeixen les formes bibliogràfiques que són tema en la mesura que tenen una entrada pròpia a l'índex alfabètic mentre que quan són la forma en què està presentada la informació apareixen subordinades a un tema principal (per exemple, Catàlegs — Ressenyes, Indexació — Bibliografia). El fet que una mateixa temàtica estigui representada de maneres tan diverses (des d'una ressenya fins a una bibliografia) dóna idea de la importància que tenien en aquell moment la classificació, la indexació i, de manera especial, els catàlegs de matèries en les seves diferents presentacions.

Aquest índex alfabètic de matèries ha representat un repte important pel que fa a la terminologia.²⁴ Per una banda, calia traduir del castellà al català els termes que es consideraven més adequats per a la indexació. Per l'altra, s'havien de tenir en compte l'evolució del tema estudiat i el pas dels anys. En aquest sentit, ha estat curiós constatar que, quan es feia referència al catàleg de matèries i contràriament al que passa avui en dia, sempre es referien al catàleg sistemàtic de matèries i no pas a l'alfabètic; també s'han pogut comprovar les vacil·lacions a l'hora de designar el catàleg alfabètic de matèries (“catálogo de temas”, “catálogo de conceptos”, “catálogo de asuntos”); o la confusió existent entre classificació i indexació (sovint tot es considerava classificació).²⁵

S'ha considerat oportú incorporar de manera testimonial descriptors com

ara Automatització i Tesarus i permetre la convivència de biblioteques especialitzades amb centres de documentació. Sembla que era una manera de deixar constància de l'inici dels canvis importants que finalment s'esdevingueren.

L'índex antroponímic recull tant els autors dels textos publicats i els autors dels llibres ressenyats com, en alguns casos, els autors que són tema d'estudi. Per distingir més bé aquestes funcions i per evitar confusions, en el cas de les ressenyes s'han fet unes marques al costat de les referències numèriques, de manera que (R) indica que aquella persona és l'autora de la ressenya, mentre que (*) serveix per identificar l'autor ressenyat.

Un cop més s'ha de fer referència a la llengua. Els noms i els cognoms es reproduïxen tal com apareixen en la revista. Per tant, s'hi troba Pedro Bohigas Balaguer, Felipe Mateu y Llopis, Consuelo Pastor o M^a del Carmen Ribé Ferrer, per posar només alguns exemples.

2 Relació cronològica

Año I, nº 1 (enero-marzo 1944)

1. Guarro, Concepción. "Contribución al estudio del catálogo alfabético de temas: una lista de encabezamientos de la letra 'A'". *Biblioteconomía*, nº 1 (1944), p. 4-20.

Primer article d'una sèrie de 24 apareguts entre 1944 i 1950 i que culminà amb la publicació, el 1952, de la llista sencera d'encapçalaments, juntament amb unes normes d'ús.

"La presente lista de 536 temas, corresponde a los encabezamientos incluidos en la letra A del catálogo alfabético de la Biblioteca Central de Barcelona. No se trata ni de un catálogo completo ni de un fragmento de catálogo modelo. Hace pocos años que se redactan esta clase de fichas, y por esta razón el catálogo alfabético de temas ofrece una extensión reducidísima, comparada con la del Catálogo de Autores o el Decimal." (p. 4).

Año I, nº 2 (abril-junio 1944)

2. Guarro, Concepción. "Contribución al estudio del catálogo alfabético de temas: una lista de encabezamientos de la letra B". *Biblioteconomía*, nº 2 (1944), p. 34-39.

3. Pomés, Carlota. "Algunas premisas indispensables para la comprensión del Catálogo alfabético de Materias o Temas". *Biblioteconomía*, nº 2 (1944), p. 50-54.

"Las bibliotecarias más antiguas saben perfectamente que cuando no había en sus bibliotecas más Catálogo de Materias que el decimal, también se encontraban los libros a satisfacción de los lectores. En ese plan podemos decir que no necesitamos para nada el otro. Pero si afirmamos que el ideal en una biblioteca no es que se encuentren todas las cosas, sino que se encuentren rápidamente, y que el Catálogo pueda, además, ser manejado fácilmente por los lectores, nos daremos cuenta de lo útil que puede

llegar a ser el Alfabético de Materias, siempre considerándolo como un complemento del Sistemático, encargado de corregir sus defectos y colmar sus lagunas, nunca tratando de imitarle, pues desde aquel momento perdería ya su carácter propio.” (p. 51)

4. Frascchetti Santinelli, I[tala] [Ressenya]. *Il Catalogo alfabetico per soggetti*.- A. Mondadori, Editore. Milano. 1941.- XIX. I.^a edizione.- x + 186 págs. + col. (18 abril 1941, anno XIX, nelle officine grafiche A. Mondadori—Verona). 185 x 110 mm. Tela. “Sección bibliográfica [Ressenyat per Felipe Mateu y Llopis]”. *Biblioteconomía*, nº 2 (1944), p. 59-60.

Año I, nº 3 (julio-septiembre 1944)

5. Guarro, Concepción. “Contribución al estudio del catálogo alfabético de temas: una lista de encabezamientos de la letra C”. *Biblioteconomía*, nº 3 (1944), p. 66-77.

6. Mateu y Llopis, Felipe. “Sobre la ordenación sistemático-topográfica de los fondos de la Biblioteca Central de Barcelona”. *Biblioteconomía*, nº 3 (1944), p. 90-94.

Año I, nº 4 (octubre-diciembre 1944)

7. Guarro, Concepción. “Contribución al estudio del catálogo alfabético de temas: una lista de encabezamientos de la letra D”. *Biblioteconomía*, nº 4 (1944), p. 98-102.

8. Plaza, Luis M. “La clasificación bibliográfica de fondos antiguos”. *Biblioteconomía*, nº 4 (1944), p. 107-110.

“Y, ¿qué se ha de hacer, en cuanto a la clasificación de fondos antiguos, anteriores a xviii y xix? Indudablemente en esa clase de libros como en los modernos, existe la necesidad de dotarlos de una sistematización por materias [...]. ¿Servirán los sistemas modernos para clasificar esta clase de fondos? No hay duda que, por ejemplo, en la Clasificación Decimal encontramos una cifra para cada libro antiguo, pero, por muchos motivos, es incuestionable que tales sistemas no son del todo apropiados para el fin pretendido.” (p. 108-109)

9. Farnés, Mercedes. “Ordenación de la Sección de Folletos de la Biblioteca Central”. *Biblioteconomía*, nº 4 (1944), p. 111-124.

Año II, nº 5 (enero-marzo 1945)

10. Guarro, Concepción. “Contribución al estudio del catálogo alfabético de temas: una lista de encabezamientos de la letra E”. *Biblioteconomía*, nº 5 (1945), p. 2-9.

11. Farnés, Mercedes. “Ordenación de la Sección de Folletos de la Biblioteca Central: lista de libros que se refieren al Decimal de Dewey”. *Biblioteconomía*, nº 5 (1945), p. 9-10.

12. Givanel Mas, J[Joan]. "La ordenación de la Sala Cervantina de la Biblioteca Central de Barcelona". *Biblioteconomía*, nº 5 (1945), p. 23-26.

Año II, nº 6 (abril-junio 1945)

13. Guarro, Concepción. "Contribución al estudio del catálogo alfabético de temas: una lista de encabezamientos correspondientes a la palabra 'España'". *Biblioteconomía*, nº 6 (1945), p. 34-38.

Conté un breu comentari inicial que justifica les limitacions i els errors dels encapçalaments publicats en els articles anteriors.

14. Vicens, Juan [Ressenya]. *Manual del Catálogo-diccionario*. Editorial Atlante. México, 1942. VIII + 156 + 260 págs. 175 ´ 110 mm. "Sección bibliográfica [Ressenyat per Felipe Mateu y Llopis]". *Biblioteconomía*, nº 6 (1945), p. 75-77.

15. Vicens, Juan [Ressenya]. *Cómo se organiza una Biblioteca*. Cuadernos de Educación práctica. Editorial Atlante, México, 1942. 106 págs. 220 ´ 160 mm. Rúst. "Sección bibliográfica [Ressenyat per Felipe Mateu y Llopis]". *Biblioteconomía*, nº 6 (1945), p. 77-78.

16. Carrasco, Ana. "Ensayo para un catálogo de artículos de revistas". *Biblioteconomía*, nº 6 (1945), p. 91-93.

"Extracto de un trabajo presentado por la señorita Ana Carrasco, de la Biblioteca Popular de Manresa, en la 'Obra de Perfeccionamiento Profesional'." (p. 91)

Año II, nº 7 (julio-septiembre 1945)

17. Guarro, Concepción. "Contribución al estudio del catálogo alfabético de temas: lista de encabezamientos de la letra F". *Biblioteconomía*, nº 7 (1945), p. 98-101.

18. Martínez, Dorotea. "Formación de un fichero para una Biblioteca técnica profesional de la Bibliotecaria". *Biblioteconomía*, nº 7 (1945), p. 108-114.

Errata: a la pàgina 113 s'interromp l'article per intercalar-hi l'article de Mateu y Llopis (39 pàgines) i, un cop finalitzat, continua fins a la pàgina 114.

19. Mateu y Llopis, Felipe. "El catálogo alfabético de materias por temas o asuntos o catálogo alfabético-específico". *Biblioteconomía*, nº 7 (1945), p. 1-39.

"Texto de la conferencia dada en la Semana Bibliográfica de Santander, en agosto de 1944 (Anejo del nº 7, 1945, de *Biblioteconomía*)." (p. 1)

"He aquí, pues, unas cuantas consideraciones sobre el más joven de nuestros catálogos, formuladas desde el punto de vista de la investigación antes que de la catalogación y clasificación estrictamente bibliográficas." (p. 39)

20. Chorro Soria, Luis. "Ordenación de los libros en las Bibliotecas". *Biblioteconomía*, nº 7 (1945), p. 122-123.

Al final de l'article apareix aquesta nota a peu de pàgina escrita per la redacció de la revista: "Como se ve, este artículo no comparte lo que en nuestras Bibliotecas, y especialmente en la Central, se practica. Pero, por ser materia opinable, *Biblioteconomía* acoge en sus páginas tal punto de vista de un Bibliotecario sumamente entusiasta de su profesión y que ha realizado, y realiza, una gran labor en Bibilotecas de tipo medio con gran número de lectores estudiantes." (p. 123)

21. Díaz-Plaja, Aurora. "Defensa de la Clasificación decimal", *Boletín de la Comisión Protectora de Bibliotecas Populares*, año VIII, enero-febrero, marzo de 1941, n. 57, pág. 5. "Sección bibliográfica". *Biblioteconomía*, nº 7 (1945), p. 124-125.

Tot i trobar-se en la "Sección bibliográfica" no es tracta pas d'una ressenya, sinó de la reproducció íntegra d'un article aparegut anteriorment en una altra publicació.

Año II, nº 8 (octubre-diciembre 1945)

22. Miralda, María. "Lista alfabética de los conceptos de la Clasificación Decimal adoptada en la Biblioteca Técnico-Textil de Tarrasa". *Biblioteconomía*, nº 8 (1945), p. 130-147.

"En dicha Biblioteca se reciben gran cantidad de revistas especializadas en los ramos industriales descritos anteriormente. El Catálogo Decimal, por muy ampliado que fuese, era insuficiente para la clasificación de aquellos artículos, ya que casi siempre tratan, con mucho más detalle que los libros, diversos aspectos de la industria textil. Entonces se pensó en redactar una lista por orden alfabético, en la cual figurasen los principales encabezamientos usados en cada una de las partes en que se divide la Biblioteca." (p. 130)

Año III, nº 9 (enero-marzo 1946)

23. Guarro, Concepción. "Contribución al estudio del Catálogo alfabético de Temas: lista de encabezamientos de la letra G". *Biblioteconomía*, nº 9 (1946), p. 166-169.

24. Roig, María Candelaria. "Cómo funciona la Biblioteca del Instituto del Teatro". *Biblioteconomía*, nº 9 (1946), p. 182-187.

25. Díaz-Plaja, Aurora. "Ensayo de una clasificación sencilla". *Biblioteconomía*, nº 9 (1946), p. 188-189.

"Por esto hemos intentado reunir en nuestro ensayo de clasificación sencilla las ventajas de las dos mejores clasificaciones: decimal y alfabética, tomando de la primera los grandes grupos lógicos de la división de las ciencias. De la segunda, la facilidad de consulta." (p. 189)

Año III, nº 10 (abril-junio 1946)

26. Guarro, Concepción. "Contribución al estudio del Catálogo alfabético de Temas: lista de encabezamientos de la letra H". *Biblioteconomía*, nº 10 (1946), p. 202-204.

27. Bohigas Balaguer, Pedro. "La Sección de Manuscritos de la Biblioteca Central de la Diputación Provincial de Barcelona". *Biblioteconomía*, nº 10 (1946), p. 208-225.

28. Penna, Carlos Víctor [Ressenya]. *Catalogación y Clasificación de Libros*. Prólogo por Ernesto G. Gietz. Ediciones Acme Agency, Soc. Resp. Ltda. Bibliotecología. Buenos Aires, 1945, XV, 279 págs. "Sección bibliográfica [Ressenyat per Felipe Mateu y Llopis]". *Biblioteconomía*, nº 10 (1946), p. 226-228.

29. Cónsole, Alfredo [Ressenya]. *Catálogo diccionario de temas. Modelo argentino*. Buenos Aires, Talleres Gráficos Ferrari Hermanos, 1946, 40 págs. "Sección bibliográfica [Ressenyat per Felipe Mateu y Llopis]". *Biblioteconomía*, nº 10 (1946), p. 230.

30. Rubió [i Balaguer], Jorge [Ressenya]. *Catalogación y ordenación de Bibliotecas. Instrucciones elementales*. Barcelona, Editorial Wa-l-imp., 1946, 144 págs., 240 ´ 160 mm. "Sección bibliográfica [Ressenyat per Felipe Mateu y Llopis]". *Biblioteconomía*, nº 10 (1946), p. 230-232.

Año III, nº 11 (julio-septiembre 1946)

31. Guarro, Concepción. "Contribución al estudio del Catálogo alfabético de Temas: lista de encabezamientos de las letras I, J, K". *Biblioteconomía*, nº 11 (1946), p. 242-247.

32. Taylor, Margaret S. [Ressenya]. *A Handbook of classification and cataloguing for school and college librarians*. London, George Allen & Unwin Ltd. [1939]. "Sección bibliográfica [Ressenyat per F. C. A.]". *Biblioteconomía*, nº 11 (1946), p. 287.

Año III, nº 12 (octubre-diciembre 1946)

33. Guarro, Concepción. "Contribución al estudio del Catálogo alfabético de Temas: lista de encabezamientos de la letra L". *Biblioteconomía*, nº 12 (1946), p. 292-296.

Año IV, nº 13 (enero-marzo 1947)

34. Guarro, Concepción. "Contribución al estudio del Catálogo alfabético de Temas: lista de encabezamientos correspondientes a MA-MEZ". *Biblioteconomía*, nº 13 (1947), p. 7-11.

35. Guarro, Concepción. "Reunión de Bibliotecarias del 23 de diciembre de 1947: Información a los lectores". *Biblioteconomía*, nº 13 (1947), p. 12-14.

“Al fin y al cabo, como hace tres años, y como siempre, repetimos lo mismo: lo importante es saber vaciar bien una obra, al clasificarla. De las obras que valen la pena no hay que escatimar fichas.” (p. 14)

Año IV, nº 14 (abril-junio 1947)

36. Palanca Pons, Abelardo. “La ordenación de la Sección de Raros en la Biblioteca de la Universidad de Valencia”. *Biblioteconomía*, nº 14 (1947), p. 50-53.

37. Guarro, Concepción. “Contribución al estudio del Catálogo alfabético de Temas: lista de encabezamientos correspondientes a MIM-MU”. *Biblioteconomía*, nº 14 (1947), p. 86-90.

38. Costa, Joaquín [Ressenya]. *Elementos de biblioteconomía*. Porto, Livraria Tavares Martins, 1943. 131 pág. + I hoj. 180 ´ 130 mm. “Sección bibliográfica [Ressenyat per Felipe Mateu y Llopis]”. *Biblioteconomía*, nº 14 (1947), p. 92.

Año IV, nº 15 (julio-septiembre 1947)

39. Guarro, Concepción. “Contribución al estudio del Catálogo alfabético de Temas: lista de encabezamientos correspondientes a N”. *Biblioteconomía*, nº 15 (1947), p. 107-111.

“El encabezamiento, si no el más interesante, uno de los más difíciles de ‘organizar’ dentro del catálogo, incluido en la presente lista, es el de novela. El concepto novela no existe en el catálogo decimal de nuestra Biblioteca; las novelas se incluyen en prosa, y prosa es una subdivisión común a todas las literaturas. En las Bibliotecas Populares las novelas disfrutan de signatura especial y forman bloque aparte en las estanterías.” (p. 108)

40. Selva, Manuel [Ressenya]. *Tratado de Bibliotecnia*. Con prólogo de Ernesto Nelson. Buenos Aires, Julio Suárez, 1944. 2 t. en 2 vols. “Sección bibliográfica [Ressenyat per Felipe Mateu y Llopis]”. *Biblioteconomía*, nº 15 (1947), p. 127-129.

“Nos hallamos, realmente, ante una obra transcendental, y no vacilamos en afirmar que es la de más envergadura de las que conocemos en lengua española. El mejor comentario que pueda hacerse de ella es dar íntegra relación de su largo contenido.” (p. 127)

41. De Maqua, Alberto [Ressenya]. *Bibliotecas juveniles. (Su organización y funcionamiento)*. Seguido de un Apéndice sobre Bibliotecas infantiles. Prólogo de don Martín de la Torre, pbro. Madrid, Edic. Juventud de Acción Católica, 1942. 90 págs. + 2 hojs. s. n. 215 ´ 155 mm. “Sección bibliográfica [Ressenyat per Carlota Pomés]”. *Biblioteconomía*, nº 15 (1947), p. 129.

Año IV, nº 16 (octubre-diciembre 1947)

42. Guarro, Concepción. “Contribución al estudio del Catálogo alfabético

de Temas: lista de encabezamientos correspondientes a la palabra 'Cervantes'. *Biblioteconomía*, nº 16 (1947), p. 154-156.

“La presente lista ofrece un ejemplo de la ductibilidad y precisión de que es susceptible el Catálogo alfabético de Temas. El tema de un solo personaje, Cervantes, tan prolijamente tratado, sólo en un catálogo semejante puede clasificarse con más de cien subclasificaciones distintas. Piénsese, si no, en el reducido número de signaturas que este mismo material bibliográfico supondría clasificado según el Catálogo decimal; un exceso de fichas en biografía (sin expresar aspectos determinados); otro gran número de fichas en crítica literaria, y casi nada más. En cambio, ahora, el lector encontrará el material escrupulosa y completamente clasificado.” (p. 154)

Año V, nº 17 (enero-marzo 1948)

43. Guarro, Concepción. “Contribución al estudio del Catálogo alfabético de Temas: lista de encabezamientos correspondientes al tema 'Don Quijote'. *Biblioteconomía*, nº 17 (1948), p. 11-15.

“Los encabezamientos correspondientes a la famosa novela de Cervantes son, en nuestro Catálogo, más numerosos que los referentes al propio nombre del autor 'Cervantes', que dimos en el pasado número de *Biblioteconomía*. De momento esta observación nos parece paradójica, pero inmediatamente descubrimos la pequeña trampa que la provoca. En los subencabezamientos del Quijote nos hemos abandonado, si vale la expresión, a una tentadora exhibición filológica y a otra no menos tentadora exhibición bibliográfica —el detalle de las lenguas a que ha sido traducido el Quijote, y el detalle de las poblaciones en donde ha sido impreso.” (p. 11)

Año V, nº 18 (abril-junio 1948)

44. Guarro, Concepción. “Contribución al estudio del Catálogo alfabético de Temas: lista de encabezamientos de la letra O”. *Biblioteconomía*, nº 18 (1948), p. 94-99.

“Por lo demás, dentro de los encabezamientos de la letra O, se demuestra claramente la imposibilidad de prescindir de los términos sabios substituyéndolos por los vulgares, *ojos* por *oftalmología*, *pájaros* por *ornitología*, *huesos* por *osteología*, etc. Hay que admitir las dos clases de términos, con las correspondientes referencias, y seguir, al colocar las obras bajo unos y otros, un criterio discreto. Incluso según la biblioteca de que se trate es adecuado dar preferencia a los términos cultos.” (p. 95)

Año V, nº 19 (julio-septiembre 1948)

45. Guarro, Concepción. “Contribución al estudio del Catálogo alfabético de Temas: lista de encabezamientos correspondientes a PA-PIZ”. *Biblioteconomía*, nº 19 (1948), p. 114-121.

46. Cónsole, Alfredo [Ressenya]. *Fundación y organización de Bibliotecas*. Buenos Aires, Librería El Ateneo, 1947. 276 págs. 18'5 cm. "Sección bibliográfica [Ressenyat per Felipe Mateu y Llopis]". *Biblioteconomía*, nº 19 (1948), p. 161.

Año V, nº 20 (octubre-diciembre 1948)

47. Guarro, Concepción. "Contribución al estudio del Catálogo alfabético de Temas: lista de encabezamientos correspondientes a PO-PU". *Biblioteconomía*, nº 20 (1948), p. 215-225.

Año VI, nº 22 (abril-junio 1949)

48. Guarro, Concepción. "Contribución al estudio del Catálogo alfabético de Temas: lista de encabezamientos correspondientes a Q". *Biblioteconomía*, nº 22 (1949), p. 93-94.

Año VI, nº 24 (octubre-diciembre 1949)

49. Guarro, Concepción. "Contribución al estudio del Catálogo alfabético de Temas: lista de encabezamientos correspondientes a R". *Biblioteconomía*, nº 24 (1949), p. 209-213.

50. Bonamich, Magda. "Clasificación de novelas en el Catálogo alfabético de materias". "XXVI Reunión de Bibliotecarias". *Biblioteconomía*, nº 24 (1949), p. 234-236.

"En los diversos encabezamientos del Catálogo alfabético de materias, merece señalarse la clasificación de la novela. En nuestras Populares, las novelas podemos ofrecerlas al lector por medio de las subdivisiones de nacionalidades y géneros. Indudablemente, es en esta última subdivisión donde recae todo el interés por parte del consultante y todo el estudio por parte de la Bibliotecaria. La subdivisión de nacionalidades, a pesar de ser una 'cómoda solución' para las novelas que no presentan un concepto exacto, no podemos admitirla como exclusiva. Se impone en las Populares acudir al Catálogo de Novela y encontrar una clara idea de una obra determinada." (p. 234)

"A continuación se entabló controversia, acordándose estudiar de nuevo tan interesante tema en las reuniones de los Primeros lunes, de la Obra de Perfeccionamiento Profesional." (p. 236)

Año VII, nº 25 (enero-marzo 1950)

51. Guarro, Concepción. "Contribución al estudio del Catálogo alfabético de Temas: lista de encabezamientos correspondientes a S". *Biblioteconomía*, nº 25 (1950), p. 21-26.

Año VII, nº 26 (abril-junio 1950)

52. Peralta Abad, Ceferino. "La Biblioteca del Colegio de San Ignacio, S. I. (S. Cugat, Barcelona) y el legajo manuscrito GOA, 10,1". *Biblioteconomía*, nº 26 (1950), p. 70-72.

53. Escuela de Bibliotecarias de Barcelona. "Ponencia presentada por la Escuela de Bibliotecarias de Barcelona en el Congreso Nacional de Bibliotecarios, Archiveros y Arqueólogos, celebrado en Madrid en marzo de 1950". *Biblioteconomía*, nº 26 (1950), p. 102-112.

Exposició d'una sèrie d'actuacions relacionades amb les activitats tècniques de les biblioteques, com són l'ordenació dels dipòsits, l'aplicació d'un sistema de classificació adequat als fons o la necessitat d'elaborar una llista d'encapçalaments de matèria.

"[...] b) Propugnamos la clasificación bibliográfica decimal como la más aconsejable. Siendo también la más extendida en España, a pesar de sus lagunas, es beneficiosa por su uniformidad, y de acuerdo con este criterio reconocemos la oportunidad de declararla obligatoria en todas nuestras bibliotecas." (p. 110)

Año VII, nº 27-28 (julio-diciembre 1950)

54. Rossell, Mercedes. "La Biblioteca del Fomento del Trabajo Nacional, de Barcelona". *Biblioteconomía*, nº 27-28 (1950), p. 130-132.

"Naturalmente, al transcurrir los años e ir aumentando el número de libros, la adaptación del señor Farnés del Sistema Decimal ha resultado insuficiente, haciéndose cada día más difícil la localización en el Catálogo de una obra determinada, a causa de la gran cantidad de títulos que se hallaban agrupados bajo una misma cifra. Fue necesaria, pues, la adopción de las tablas de la Clasificación Decimal Universal, cosa que no ofreció obstáculo alguno, puesto que, entre otras ventajas, dicha clasificación presenta la de poderse expansionar infinitamente." (p. 132)

55. Casadevall, Andrea A. "El 'Legado Pedro Borrás' de la Biblioteca Central de la Diputación de Barcelona". *Biblioteconomía*, nº 27-28 (1950), p. 133-138.

"El catálogo particular sistemático de Materias expresa conjuntamente la materia del libro y la situación topográfica del mismo, con separación de formatos y libros, folletos y manuscritos. Dispone de notación de formatos, notación sistemática C. D., notación correlativa, guías topográficas movibles, guías de color propio para las diez primeras divisiones de la C. D. e índices. Su utilidad es grande, porque facilita el servicio y es imprescindible en las revisiones [...]" (p. 137)

56. Llopart Moragues, G[abriel]. "La Biblioteca del Seminario Conciliar de Barcelona". *Biblioteconomía*, nº 27-28 (1950), p. 139-146.

57. Guarro, Concepción. "Contribución al estudio del Catálogo alfabético de Temas: lista de encabezamientos correspondientes a T-Z". *Biblioteconomía*, nº 27-28 (1950), p. 188-198.

58. *Catalogación y clasificación de libros. Apuntes para uso de pequeñas*

Bibliotecas Populares [Ressenya]. Secretaría de Educación de la Nación. Comisión Protectora de Bibliotecas Populares. Biblioteca del Bibliotecario. Buenos Aires, 1948. "Sección bibliográfica [Ressenyat per Felipe Mateu y Llopis]". *Biblioteconomía*, nº 27-28 (1950), p. 214.

Año VIII, nº 31-32 (julio-diciembre 1951)

59. Klaiber, Ludwig. "La situación actual de las Bibliotecas alemanas". *Biblioteconomía*, nº 31-32 (1951), p. 130-141.

"Texto de la conferencia dada por el Dr. Ludwig Klaiber, de Friburgo de Brisgovia, en la Biblioteca Central de la Diputación de Barcelona, el día 6 de abril de 1951." (p. 130)

"La pérdida de los catálogos causó en muchas Bibliotecas la misma impresión que si se hallasen en las tinieblas [...]. Casi todos los fondos deben ser revisados y catalogados nuevamente [...]. Como catálogos de Materias se usan tanto el Sistemático como el Alfabético. A ser posible se llevan ambos; si no lo es, se prefiere el Catálogo sistemático, que es considerado como más adecuado para una Biblioteca de estudios. Supongo que en España interesará saberse que la Clasificación Decimal no ha encontrado amigos en las grandes Bibliotecas científicas alemanas. Solamente algunas pequeñas Bibliotecas especializadas en Ciencias Naturales y en Técnica la han introducido." (p. 134)

60. Lasso de la Vega, J[avier] [Ressenya]. *La clasificación decimal*. Segunda edición, corregida y considerablemente aumentada, seguida de las marcas para alfabetizar los nombres de autor, de las instrucciones para la catalogación de impresos y de las reglas para la colocación de los libros en los estantes. Madrid, Editorial Mayfe, S. L., 1950, XV + 390 págs. "Sección bibliográfica [Ressenyat per Felipe Mateu y Llopis]". *Biblioteconomía*, nº 31-32 (1951), p. 215-126.

61. Carré, María Dolores. "Los recientes avances científicos y su lugar en las clasificaciones". "XXVIII Reunión de Bibliotecarias de la Escuela de Barcelona". *Biblioteconomía*, nº 31-32 (1951), p. 221-236.

Año IX, nº 33-36 (enero-diciembre 1952)

62. "Tablas del Catálogo alfabético de Materias por temas o asuntos". *Biblioteconomía*, nº 33-36 (1952), p. 43-197.

"El presente trabajo no es obra, ni podría serlo, de una sola persona, y precisamente esta circunstancia abona su posible valor. Viene a ser, no una segunda edición exactamente, sino, antes bien, una revisión, estudiada y meditada de nuevo de lo que comenzó a ser publicado en *Biblioteconomía*, en el año 1944, número 1, bajo el título 'Contribución al estudio del Catálogo alfabético de temas. Una lista de encabezamientos', por Concepción Guarro, y del que apareció en el mismo Boletín, número 7, 'El Catálogo alfabético de materias por temas o asuntos o catálogo alfabético específico', por el que suscribe [...]. El lector que desee hacer aplicación de estas tablas deberá tener en cuenta que ellas contienen solamente los encabezamientos —palabras tipo o de orden— que figuran en el fichero de la Biblioteca Central, excluidas las de carácter geográfico

y biográfico —a excepción de algunos casos que se dan, en lo que cabe, como ejemplo—, sin que pretenda hallar aquí todos los encabezamientos posibles; lo que sí verá son todos los criterios aplicables a su casuística.” (p. 44)

El pròleg a aquestes taules és de Felipe Mateu y Llopis. Fa una relació de totes les bibliotecàries que han intervingut en la seva redacció: María Dolores Carré, Concepción Guarro, Carlota Pomés Piquer i M. Luisa Solá de Ventura, per als encapçalaments vinculats al catàleg alfabètic de matèries; Pilar Boleda, Pilar Herp, Rosa M. Hess, Rosario Lledó, Josefina Portella i Nuria Rossell, per als encapçalaments vinculats al catàleg alfabètic de matèries del buidatge de revistes.

Año X, nº 37 (enero-junio 1953)

63. Mateu y Llopis, Felipe. “Un comentario a ‘Los epígrafes en el Catálogo Diccionario’ de Carmen Rovira Bertrán (1952)”. *Biblioteconomía*, nº 37 (1953), p. 35-39.

Tot i presentar-se en forma d'article i fora de la “Sección bibliográfica”, es tracta d'una ressenya.

“Creemos que es la obra en castellano que está más cerca de nuestro catálogo de temas, y no dudamos que hemos de llegar a una total coincidencia de criterios. Pero para esto hará falta que los autores de listas —la obra presente no las inserta, lo que la hubiera hecho más útil aún al público— olviden las reglas anglosajonas y no por otra razón, sino porque creemos primeramente que los catálogos, tanto diccionario como alfabético de temas, se han de basar en el genio de un idioma, sea el que fuere, y no son utilizables las nuevas traducciones o las adaptaciones que parten de un idioma de distinta filiación.” (p. 39)

64. Lasso de la Vega, Javier [Ressenya]. *Manual de Biblioteconomía. Organización técnica y científica de las Bibliotecas*. (Madrid, Edit. Mayfe, 1952, XVI + 718 pág. + I hoja). “Crónica bibliográfica [Ressenyat per Felipe Mateu y Llopis]”. *Biblioteconomía*, nº 37 (1952), p. 91-92.

Año X, nº 38 (julio-diciembre 1953)

65. Casadevall, Angelina. “Algunas cuestiones en la organización de Bibliotecas”. *Biblioteconomía*, nº 38 (1953), p. 200-202.

Año XI, nº 39 (enero-junio 1954)

66. Rivas, [M. Lluïsa]. “Catálogos para una Biblioteca infantil”. “XXX Reunión de Bibliotecarias de la Escuela de Barcelona”. *Biblioteconomía*, nº 39 (1954), p. 6-9.

67. Mateu y Llopis, Felipe. “Sobre catalogación y clasificación”. *Biblioteconomía*, nº 39 (1954), p. 20-25.

“Englobamos aquí diversas obras recientes sobre catalogación y

clasificación, para reunir los comentarios a las mismas, que habrían de estar, de otra forma, por separado, cuestiones siempre de palpitante interés para los bibliotecarios y, en general, para la investigación y la ciencia.” (p. 20)

Año XII, nº 42 (julio-diciembre 1955)

68. Ribé Ferré, M^a del Carmen. “Tablas alfabéticas de temas relacionados con el deporte”. *Biblioteconomía*, nº 42 (1955), p. 158-181.

“Para la formación de este Catálogo se han seguido, en general, las reglas fundamentales utilizadas en la confección del Catálogo alfabético de Materias por Temas o Asuntos, de la biblioteca Central de la Diputación de Barcelona. No obstante, debido a que el material base a que hace referencia el presente trabajo es completamente dispar al de la Biblioteca Central y, por lo tanto, las preguntas a que ha de contestar son también de un tipo distinto, se han tenido que idear nuevas normas que ciñiesen los diversos y múltiples asuntos que escapan, por no caer dentro de sus límites, al Catálogo que nos ha servido de modelo.” (p. 158)

Año XIII, nº 43 (enero-junio 1956)

69. Terrasa Mescha, Ruth. “La Biblioteca de la Universidad de Freiburg”. *Biblioteconomía*, nº 43 (1956), p. 44-61.

“Volviendo a la Biblioteca misma, quizá su particularidad más importante, si la comparamos con nuestra Biblioteca Central, es la de carecer completamente de clasificación decimal. Alemania, a pesar de que ha hecho la tercera edición de la CDU o Classification Decimal Universelle, no la ha adaptado a sus bibliotecas. Aparte de Bibliotecas técnicas muy especializadas, solamente la Biblioteca de la Escuela Técnica de Aquisgrán la tiene oficialmente adoptada.” (p. 51)

70. Carré, Mª Dolores. “La Sala general de lectura de la Biblioteca Central”. *Biblioteconomía*, nº 43 (1956), p. 89-95.

Año XIII, nº 44 (julio-diciembre 1956)

71. Sabanés, Aurelia. “La Colección local. Ordenación y clasificación”. “XXXIII Reunión de Bibliotecarias de la Escuela de Barcelona”. *Biblioteconomía*, nº 44 (1956), p. 130-132.

72. Comas, [Montserrat]. “La Colección local. Ordenación y clasificación”. “XXXIII Reunión de Bibliotecarias de la Escuela de Barcelona”. *Biblioteconomía*, nº 44 (1956), p. 132-133

73. Mateu y Llopis, Felipe. “La investigación en las revistas”. *Biblioteconomía*, nº 44 (1956), p. 153-160.

“Se ha dicho que la investigación consiste en ‘exhumar documentos de los archivos e inhumarlos en las revistas’. Para que esto no ocurra es preciso utilizar el catálogo alfabético de materias; lo

propugnamos como fundamental, imprescindible, utilísimo. El vaciado de revistas es un sistema inexcusable.” (p. 158)

“Toda biblioteca debería llevar por los menos tres catálogos como básicos: el de autores, redactado conforme a las Instrucciones de catalogación publicadas por el Cuerpo de Archiveros y Bibliotecarios; el decimal, según cualquier edición al alcance que resuma la Clasificación Decimal Universal, por ejemplo la de Lasso de la Vega, o la del Instituto de Racionalización del trabajo; y el alfabético de materias, según las normas publicadas por la Dirección General de Archivos y Bibliotecas en El Catálogo alfabético de materias. Esto es, al menos, lo que aconseja la práctica y muchos años de experiencia.” (p. 160)

74. Terrasa Mescha, Ruth. “La Biblioteca Popular de la ciudad de Freiburg”. *Biblioteconomía*, nº 44 (1956), p. 161-168.

Año XIV, nº 45-46 (enero-diciembre 1957)

75. Ribé Ferré, Carmen. “[La ficha impresa:] Su repercusión en las populares: a la conquista del tiempo”. “XXXIV Reunión de Bibliotecarias de la Escuela de Barcelona”. *Biblioteconomía*, nº 45-46 (1957), p. 112-114.

[...] el tiempo que toma la catalogación y clasificación es excesivo, ya que debemos tener en cuenta que el mínimo de fichas a confeccionar para cada libro es de tres, que muchas veces llega al doble, y que al trabajo puramente material de redactarlas, con mejor o peor letra, hay que añadir el tiempo que toma la búsqueda de su clasificación exacta y de los adecuados vocablos para el catálogo alfabético de temas [...]. Además —y ésta es, a mi entender, la principal razón de la ficha impresa— resulta poco comprensible que sea repetida la catalogación y la clasificación del mismo libro por un número equis de Bibliotecarias, en esta época en que el trabajo de equipo ha demostrado una superioridad que lo hace imprescindible, si se quiere no ya alcanzar sino solamente aproximarse al ritmo acelerado con que se suceden los acontecimientos de trascendencia mundial.” (p. 112)

76. Riera Salas, Rosa. “Ventajas de la ficha impresa en las Bibliotecas Populares”. “XXXIV Reunión de Bibliotecarias de la Escuela de Barcelona”. *Biblioteconomía*, nº 45-46 (1957), p. 114-115.

Año XVI, nº 50 (julio-diciembre 1959)

77. Soler Bachs, Magda. “Las bibliotecas públicas de Hamburgo. Las bibliotecas infantiles”. “XXXVI Reunión de Bibliotecarias de la Escuela de Barcelona”. *Biblioteconomía*, nº 50 (1959), p. 92-94.

78. *Classification décimale universelle* [Ressenya]. Édition abrégée trilingue. Berlin, Beuth-Vertrieb (GMBH), 1958. 515 págs. “Crónica bibliográfica [Ressenyat per C[arlota] P[omés]]”. *Biblioteconomía*, nº 50 (1959), p. 153.

79. Sayers, W. C. Berwick [Ressenya]. *Thoughts on Library Classification in Retrospect and in Prospect*, en *The Library World*, nº 706 (1959), págs.

206-212. "Crónica bibliográfica [Resenyat per Josefina Portella]". *Biblioteconomía*, nº 50 (1959), p. 155-156.

Año XVII, nº 51-52 (enero-diciembre 1960)

80. Boada, Teresa. "Notas de un viaje de estudios". *Biblioteconomía*, nº 51-52 (1960), p. 79-110.

Es descriuen les biblioteques parlamentàries de Brussel·les, de l'Haia i de París. De cadascuna, se'n comenten els catàlegs. Són interessants les reflexions i valoracions sobre el funcionament dels diferents sistemes emprats.

Año XX, nº 57-58 (enero-diciembre 1963)

81. Serrallach, María. "Centros de Documentación". *Biblioteconomía*, nº 57-58 (1963), p. 19-25.

Defineix què és un centre de documentació i explica els nous processos tècnics que es duen a terme en aquest nou àmbit de treball que s'intueix emergent. Es comença a parlar de l'automatització en un sentit positiu (el primer esment a l'automatització dins de la revista aparegué el 1962, però es tractava d'un comentari puntual i negatiu).

Año XXIV, nº 65-66 (enero-diciembre 1967)

82. Rovira, Carmen; Aguayo, Jorge [Resenya]. *Lista de encabezamientos de materias para bibliotecas*. Compilada por ---. Volumen I, A-H; vol. II, I-Z; vol. III, Índice de los encabezamientos en inglés y sus equivalentes en español. Manuales del Bibliotecario, nº 6 (Washington, Biblioteca Colón. Programa de Fomento de Bibliotecas, Departamento de Asuntos Culturales, U.P.). "Crónica. III Recensiones [Resenyat per Felipe Mateu y Llopis]". *Biblioteconomía*, nº 65-66 (1967), p. 235-236.

83. Bottasso, Enzo [Resenya]. *Guida al Catalogo Alfabetico per soggetti Biblioteca Civica di Torino. Manuali e saggi di Bibliografia*, I. (Torino, 1965; 435 p.). "Crónica. III Recensiones [Resenyat per Felipe Mateu y Llopis]". *Biblioteconomía*, nº 65-66 (1967), p. 237-238.

Año XXVI, nº 69-70 (enero-diciembre 1969)

84. Mateu y Llopis, Felipe. "Disiecta membra". *Biblioteconomía*, nº 69-70 (1969), p. 132-203.

Sèrie de cinc articles apareguts entre 1969 i 1975 en els quals l'autor recull pensaments, reflexions i opinions sobre qüestions diverses relacionades amb l'àmbit de la biblioteconomia.

"[...] y si lícito es formar *volúmenes facticios*, también debe serlo escribir páginas en las que los disiecta membra puedan reunirse para que alguien los aproveche, si útiles son. Y aquí van, pues, ordenados alfabéticamente, que en fin de cuentas ordenar por

alfabeto, alfabetizar, función bibliotecara es y no de las últimas.” (p. 132)

Año XXVIII, nº 73-74 (enero-diciembre 1971)

85. Mateu Ibars, Josefina. “Los manuscritos de los siglos xv y xvi de la Biblioteca Provincial y Universitaria de Barcelona”. *Biblioteconomía*, 1971, nº 73-74, p. 63-141.

Año XIX, nº 75-76 (enero-diciembre 1972)

86. Mateu y Llopis, Felipe. “Disiecta membra (III)”. *Biblioteconomía*, nº 75-76 (1972), p. 3-16.

Continua amb l'estil de les anteriors entregues d'aquesta sèrie, però amb un to molt més críptic. L'autor acaba de jubilar-se i s'acomiada en aquest article.

87. Amat, Nuria. “Sobre la documentación y tratamiento documental”. *Biblioteconomía*, nº 75-76 (1972), p. 31-51.

Conté una bibliografia final amb obres essencials sobre el tema.

Año XXX-XXXI (segunda época), nº 77-78 (1973-1974)

88. Castillejo, Arcadio. “Aplicaciones de ordenadores electrónicos en bibliotecas”. *Biblioteconomía*, nº 77-78 (1973-1974), p. 13-29.

Año XXXII (segunda época), nº 79 (1975)

89. Mateu y Llopis, Felipe. “Disiecta membra (IV)”. *Biblioteconomía*, nº 79 (1975), p. 5-18.

90. Ribé, Carme. “Els llibres, la literatura i la música en les obres *La papallona*, *L'escanyapobres*, *Vilaniu*, *La febre d'or*, *Pilar Prim* i *La bogeria* de Narcís Oller”. *Biblioteconomía*, nº 79 (1975), p. 19-72.

“2º part. He agrupat, en forma de catàleg diccionari, tot el material extret en la part antològica [buidat], classificat per ordre alfabètic. Aquesta part l'he titulada 'Índex de matèries, d'autors, obres i personatges'.” (p. 20)

91. Escobedo, Joana. “Entorno al catálogo de artículos de revistas”. *Biblioteconomía*, nº 79 (1975), p. 110-117.

“La necesidad de proceder a la revisión y unificación de los encabezamientos ya existentes —sujetos al desgaste del tiempo, a la evolución terminológica y a la pluralidad de criterios— y la obligada selección de los nuevos —plantada por su aumento progresivo— hizo que en mayo de 1974 la Sección de Revistas de la Biblioteca de Catalunya, bajo la dirección de María Mercedes Rossell, decidiera organizar una serie de reuniones periódicas al

objeto de revisar las normas seguidas en la selección y encabezamiento de las fichas que componen su Catálogo Alfabético de Artículos de Revistas.

"Se ocuparon de su estudio Joana Escobedo, Montserrat Fonoll y Mª Dolores Vives, que redactaron como conclusión unas breves normas, ejemplificadas, que vienen usándose con éxito en nuestra Biblioteca desde entonces, y que ofrecemos a nuestros lectores, no con ánimo de imposición, sino como resultado empírico de una aportación." (p. 110)

92. Boada, Teresa. "Els catàlegs de la Biblioteca, base essencial de la informació". "LII Reunión de bibliotecarias de la Escuela". *Biblioteconomía*, nº 79 (1975), p. 123-126.

"El Sistemàtic Decimal és un catàleg, podríem dir, jeràrquic, en piràmide, començant per dalt. És el que serveix per aprofundir sobre un tema determinat. L'Alfabètic de Matèries trinxo, separa els temes, però, per altra banda, els agrupa en les disciplines diferents. Els països tenen entrada com a tals, sigui quin sigui l'aspecte tractat en l'obra. Pel lector és el més fàcil i, d'entrada, amb el que s'entén més bé. Fins pel bibliotecari, ens orienta per buscar després ampliació al Sistemàtic Decimal." (p. 124-125)

93. Claparols, Ramona. "La informació a les Biblioteques Filials". "LII Reunión de bibliotecarias de la Escuela". *Biblioteconomía*, nº 79 (1975), p. 126-127.

"El segon sistema que he citat abans, per a proporcionar orientació als lectors de les petites biblioteques, és procurar ampliar el Catàleg Alfabètic de Matèries tant com els llibres ho permetin. A la majoria de les biblioteques filials comarcals hi ha un fons de volums que encara que, com ja he dit abans, no és massa extens, sí es molt modern, molt ben seleccionat i amb molta varietat de temes. Si la bibliotecària, quan li arriba per primera vegada el llibre, l'estudia a fons i en fa un fitxa de matèries de tots els temes que creu convenients, pot estar segura que aquella obra serà consultada." (p. 126-127)

Any XXXIII (segona època), núm. 80 (1976)

94. Ricart i Ribera, Rosa. "La Classificació Decimal Universal en el món de les computadores i la reprografia". *Biblioteconomía*, nº 80 (1976), p. 81-85.

"Els nous invents aplicables al món dels llibres, i dels medis audiovisuals que han anat sorgint, han provocat una revisió de valors sobre la utilitat i l'eficàcia de les classificacions fins ara utilitzades en les Biblioteques, principalment en el que fa referència a les especialitzades, molt sovint ampliades en veritables Centres d'informació i documentació". (p. 81)

"Els arguments més importants que he trobat a favor de la utilització de la CDU, especialment en Biblioteques especialitzades i d'informació, estan basats en la seva flexibilitat; en el significat internacional de la seva notació; en el fet que és utilitzada per moltes biblioteques i publicacions bibliogràfiques generals, tècniques i científiques, i en que les seves revisions són efectuades

per especialistes. El fet que sigui acceptada com a British Standard demostra el bon acolliment que ha tingut també en els medis industrials, doncs les normes són ben utilitzades en aquests medis.

"Com a classificació internacional seria difícil de trobar-li una substitució, doncs molts sistemes d'obtenció de la informació necessiten 'Tesaursus' i perfils només intel·ligibles pels que coneixen l'idioma en que estan escrits, mentre que la CDU dóna l'oportunitat d'ajudar i complementar els 'Tesaursus' donant-los el sentit internacional de la seva notació.

"Per acabar, després d'estudiar un bon nombre de publicacions sobre aquesta matèria, em sembla evident que, si bé algunes de les seves falles tant de construcció com de mètode hauran d'ésser superades, sembla que en el pròxim futur la CDU continuarà essent l'esquema internacional de classificació més important [...]" (p. 84-85)

95. Rubió i Lois, Jordi. "El centenari de la Decimal: lliçó de renovament i fidelitat a un esperit". "LIII Reunió de Bibliotecàries de l'Escola de Barcelona". *Biblioteconomia*, nº 80 (1976), p. 95-100.

96. Rubió i Lois, Jordi. "Un segle de classificació bibliotecària". "Noticiari". *Biblioteconomia*, nº 80 (1976), p. 123-136.

"Un dels fets més importants en el món de les biblioteques ha estat aquest any la celebració del centenari de la Classificació Decimal. Per això ens sembla interessant d'incloure en aquesta secció el següent article que glossa una efemèrides tan significativa." (p. 123)

L'article conté els apartats següents: "La Classificació Decimal a Catalunya", "El catàleg alfabètic de matèries", "Algunes edicions recents de la Classificació Decimal", "Tres miscel·lànies celebrant el centenari" i "Algunes reedicions de clàssics de la formació bibliotecària".

3 Índex alfabètic de matèries

Automatització: [81](#), [88](#), [94](#)

Biblioteca Central de la Diputació Provincial de Barcelona (1944-1968)

Legado Pedro Borrás: [55](#)

Sala Cervantina: [12](#)

Sala general de lectura: [70](#)

Sección de Folletos: [9](#), [11](#)

Sección de Manuscritos: [27](#)

[Serveis tècnics]: [1](#), [2](#), [5](#), [6](#), [7](#), [10](#), [13](#), [17](#), [23](#), [26](#), [31](#), [33](#), [34](#), [37](#), [39](#), [42](#), [43](#), [44](#), [45](#), [47](#), [48](#), [49](#), [51](#), [57](#), [61](#), [62](#)

Biblioteca de Catalunya (1969-): [91](#), [96](#)

Biblioteca de Documentación actual de París: [80](#)

Biblioteca de la Asamblea Nacional Francesa: [80](#)

Biblioteca de la Universidad de Freiburg: [69](#)

Biblioteca de la Universidad de Valencia

Sección de Raros: [36](#)

Biblioteca de las dos Cámaras de La Haya: [80](#)

Biblioteca del Colegio de San Ignacio, S. I. (S. Cugat, Barcelona): [52](#)

Biblioteca del Fomento del Trabajo Nacional: [54](#)

Biblioteca del Instituto del Teatro: [24](#)

- Biblioteca del Instituto Real de Relaciones Internacionales de Bruselas: 80
- Biblioteca del Palacio de la Paz de La Haya: 80
- Biblioteca del Parlamento belga: 80
- Biblioteca del Seminario Conciliar de Barcelona: 56
- Biblioteca del Senado francès: 80
- Biblioteca Popular de Esparraguera: 71
- Biblioteca Popular de Freiburg: 74
- Biblioteca [Popular] de Puig-Reig: 72
- Biblioteca Popular Juvenil de la Santa Cruz: 66
- Biblioteca Provincial y Universitaria de Barcelona: 85
- Biblioteca Técnico-Textil de Tarrasa: 22
- Biblioteques d'investigació: vegeu Biblioteques de recerca
- Biblioteques per tipologia
 - Biblioteques de recerca
 - Catàleg alfabètic de matèries: 61, 62, 70, 91
 - Catàleg sistemàtic de matèries: 55, 61
 - Classificació: 11, 27, 96
 - Listes d'encapçalaments de matèria: 1, 2, 5, 7, 10, 13, 17, 23, 26, 31, 33, 34, 37, 39, 42, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 51, 57, 62
 - Ordenació dels fons: 6, 9, 12, 55
 - Biblioteques especialitzades
 - Catàleg sistemàtic de matèries: 24, 54
 - Classificació: 56
 - En esports: 68
 - En teatre: 24
 - En teologia: 56
 - En tèxtil: 22
 - En economia: 54
 - Listes d'encapçalaments de matèria: 22, 68
 - Biblioteques filials
 - Cròniques de les Reunions de bibliotecàries: 93
 - Biblioteques infantils i juvenils
 - Catàlegs: 66
 - Cròniques de les Reunions de bibliotecàries: 77
 - Ressenyes: 41
 - Biblioteques parlamentàries
 - Catàlegs: 80
 - Classificació: 80
 - Biblioteques populars
 - Biblioteques populars alemanyes
 - Classificació decimal: 74, 95
 - Conferències: 59
 - Cròniques de les Reunions bibliotecàries: 77
 - Catàleg alfabètic de matèries: 3, 16, 25, 50, 92, 93
 - Catàleg sistemàtic de matèries: 25, 92
 - Col·lecció local: 71, 72
 - Ressenyes: 58
 - Reunions de bibliotecàries: 50, 71, 72, 75, 76, 92, 93
 - Biblioteques públiques: vegeu Biblioteques populars
 - Biblioteques universitàries
 - Biblioteques universitàries alemanyes
 - Catàlegs: 69
 - Classificació: 52, 85
 - Ordenació dels fons: 36
 - Centres de documentació (a partir de 1963): 81
 - Indexació: 81
 - Recuperació de la informació: 81
 - Catàleg alfabètic de matèries: 65
 - Bibliografia: 19

- Conferències: [19](#), [59](#)
- Ponències: [53](#)
- Criteris de redacció: [1](#), [3](#), [19](#), [68](#), [84](#), [93](#)
- Ressenyes: [4](#), [64](#), [83](#)
- Ús: [1](#), [92](#), [96](#)
- Catàleg col·lectiu
 - Criteris de redacció: [77](#), [93](#)
 - Fitxes impreses: [77](#)
- Catàleg decimal: vegeu Catàleg sistemàtic de matèries
- Catàleg sistemàtic de matèries: [1](#), [3](#), [65](#), [84](#), [96](#)
 - Conferències: [59](#)
 - Cròniques de les Reunions de bibliotecàries: [66](#)
 - Ús: [92](#), [96](#)
- Catàleg-Diccionari
 - Cròniques de les Reunions de bibliotecàries: [66](#)
 - Ressenyes: [14](#), [29](#), [63](#), [64](#)
 - Ús: [64](#), [66](#), [84](#), [90](#)
- Catàlegs
 - Conferències: [19](#)
 - Cròniques de les Reunions de bibliotecàries: [35](#)
 - Ressenyes: [28](#), [30](#), [38](#), [40](#), [41](#), [46](#)
- CDU: vegeu Classificació Decimal Universal
- Classificació
 - Bibliografia: [18](#), [84](#), [87](#), [96](#)
 - Cròniques de les Reunions de bibliotecàries: [35](#), [75](#), [76](#), [94](#), [95](#), [96](#)
 - Fitxes impreses: [75](#), [76](#)
 - Futur: [94](#), [95](#)
 - Normalització: [88](#)
 - Ressenyes: [15](#), [28](#), [30](#), [32](#), [38](#), [40](#), [58](#), [67](#), [79](#)
- Classificació decimal: vegeu Classificació Decimal Universal
- Classificació Decimal de Dewey
 - Bibliografia: [11](#)
 - Cròniques de les Reunions de bibliotecàries: [95](#)
 - Edicions: [96](#)
- Classificació Decimal Universal: [21](#), [25](#)
 - Biblioteques especialitzades: [54](#), [94](#)
 - Criteris d'ús: [24](#)
 - Cròniques de les Reunions de bibliotecàries: [94](#), [96](#)
 - Desenvolupament de Ciències Pures i Aplicades: [86](#)
 - Desenvolupament de Tècniques Instrumentals de la Història: [89](#)
 - Desenvolupament de Treball Intel·lectual: [86](#)
 - Edicions: [60](#), [67](#), [78](#), [96](#)
 - Futur: [94](#)
 - Història i evolució: [87](#), [94](#)
 - Ordenació sistemàtica: [6](#), [55](#), [65](#), [67](#)
 - Ponències: [53](#)
 - Proposta de desenvolupament de Belles Arts: [24](#)
 - Proposta de desenvolupament de Literatura: [24](#)
 - Projectes d'extensió: [61](#), [67](#)
 - Ressenyes: [60](#), [67](#), [78](#)
 - Revisions i actualitzacions: [61](#), [67](#)
- Col·lecció local
 - Classificació: [71](#), [72](#)
 - Ordenació: [71](#), [72](#)
- DDC: vegeu Classificació Decimal de Dewey
- Fons antics
 - Classificació: [8](#)
- Fulletts
 - Ordenació: [9](#)
- Incunables i arcaics

- Ordenació: [36](#)
- Indexació
 - Bibliografia: [18](#), [84](#), [87](#)
 - Història i evolució: [87](#)
 - Normalització: [88](#)
 - Ressenyes: [15](#)
- Llistes d'encapçalaments de matèria
 - Conferències: [19](#)
 - Criteris d'ús: [19](#), [62](#), [63](#)
 - Criteris de redacció: [1](#), [19](#), [22](#), [39](#), [42](#), [43](#), [44](#), [62](#), [63](#)
 - Especialitzades en esports: [68](#)
 - Especialitzades en tèxtil: [22](#)
 - Llista de la Biblioteca Central: [1](#), [2](#), [5](#), [7](#), [10](#), [13](#), [17](#), [23](#), [26](#), [31](#), [33](#), [34](#), [37](#), [39](#), [42](#), [43](#), [44](#), [45](#), [47](#), [48](#), [49](#), [51](#), [57](#), [62](#)
 - Ressenyes: [63](#), [82](#)
- Manuscrits
 - Classificació: [27](#), [85](#)
- Novel·les
 - Indexació: [50](#), [90](#)
- Ordenació dels fons
 - Ordenació dels dipòsits: [6](#)
 - Per formats: [9](#), [20](#)
 - Per *numerus currens*: [20](#)
 - Sistemàtica: [6](#), [9](#), [12](#), [55](#), [59](#), [96](#)
 - Ponències: [53](#)
 - Ressenyes: [28](#), [30](#), [60](#)
- Red de Bibliotecas Públicas de Hamburgo: [77](#)
- Revistes
 - Catàleg alfabètic de matèries: [16](#), [22](#), [24](#), [54](#), [73](#), [80](#), [91](#)
 - Classificació decimal: [73](#)
 - Ordenació: [73](#)
- Tesaurus: [94](#)

4 Índex antroponímic

- Aguayo, Jorge (*): [63](#), [82](#)
- Amat, Nuria: [87](#)
- Boada, Teresa: [80](#), [92](#)
- Bohigas Balaguer, Pedro: [27](#)
- Boleda, Pilar: [62](#)
- Bonamich, Magdalena: [50](#)
- Bottasso, Enzo (*): [83](#)
- Carrasco, Ana: [16](#)
- Carré, María Dolores: [61](#), [62](#), [70](#)
- Casadevall, Andrea A.: [55](#)
- Casadevall, Angelina: [65](#)
- Castillejo, Arcadio: [88](#)
- Chorro Soria, Luis: [20](#)
- Claparols, Ramona: [93](#)
- Comas, Montserrat: [72](#)
- Cónsole, Alfredo (*): [29](#), [46](#)
- Costa, Joaquín (*): [38](#)
- De Maqua, Alberto (*): [41](#)
- Díaz-Plaja, Aurora: [21](#), [25](#)
- Escobedo, Joana: [91](#)
- Escuela de Bibliotecarias de Barcelona: [53](#)
- F. C. A.: [32\(R\)](#)
- Farnés, Mercedes: [9](#), [11](#)

Fonoll, Montserrat: 91
 Frascchetti Santinelli, Itala (*): 4
 Givanel Mas, Joan: 12
 Guarro, Concepción: 1, 2, 5, 7, 10, 13, 17, 23, 26, 31, 33, 34, 35, 37, 39, 42, 43, 44, 45, 47, 48, 49, 51, 57, 62
 Herp, Pilar: 62
 Hess, Rosa M.: 62
 Klaiberg, Ludwig: 59
 Lasso de la Vega, Javier (*): 60, 64
 Lledó, Rosario: 62
 Llompart Moragues, Gabriel: 56
 Martínez, Dorotea: 18
 Mateu Ibars, Josefina: 85
 Mateu y Llopis, Felipe: 4(R), 6, 14(R), 15(R), 19, 28(R), 29(R), 30(R), 38(R), 40(R), 46(R), 58(R), 60(R), 62, 63(R), 64(R), 67, 73, 82(R), 83(R), 84, 86, 89
 Miralda, María: 22
 Palanca Pons, Abelardo: 36
 Penna, Carlos Víctor (*): 28
 Peralta Abad, Ceferino: 52
 Plaza, Luis M.: 8
 Pomés, Carlota: 3, 41(R), 62, 78(R)
 Portella, Josefina: 62, 79(R)
 Ribé Ferré, M^a del Carmen: 68, 75, 90
 Ricart i Ribera, Rosa: 94
 Riera Salas, Rosa: 76
 Rivas, M. Lluïsa: 66
 Roig, María Candelaria: 24
 Rossell, Mercedes: 54, 91
 Rossell, Nuria: 62
 Rovira Bertrán, Carmen (*): 63, 82
 Rubió i Balaguer, Jorge (*): 30
 Rubió i Lois, Jordi: 95, 96
 Sabanés, Aurelia: 71
 Sayers, W. C. Berwick (*): 79
 Selva, Manuel (*): 40
 Serrallach, María: 81
 Solá de Ventura, María Luisa: 62
 Soler Bachs, Magda: 77
 Taylor, Margaret S. (*): 32
 Terrasa Mescha, Ruth: 69, 74
 Vicens, Juan (*): 14, 15
 Vives, Mª Dolores: 91

5 Bibliografia

5.1 Bibliografia tècnica: vocabularis, tesaurus, manuals per a la redacció de citacions, etc.

Gascón, Jesús (1997). "Índexs d'*Item*, del número 1 al 20: autors, matèries i obres ressenyades". *Item: revista de biblioteconomia i documentació*, núm. 20 (gener-juny 1997), p. 210-258.

Monchón, Gonzalo; Sorli, Ángela (2002). *Tesaurus de biblioteconomía y documentación*. Madrid: Consejo Superior de Investigaciones Científicas. Disponible en línia: <http://pci204.cindoc.csic.es/tesauros/Bib_Doc/Bib_Doc.htm> [Consulta 6/10/04].

Reitz, Joan (2004). *ODLIS: Online dictionary for library and information science*. Westport, Ct. (USA): Libraries Unlimited. <<http://lu.com/odlis/>> [Consulta 6/10/04].

Vocabulari de biblioteconomia: català, castellà (1999). Barcelona: Comissió de Normalització Lingüística de l'Escola Universitària de Biblioteconomia i Documentació: Servei de Llengua Catalana de la Universitat de Barcelona. Disponible en línia: <<http://www.ub.es/slc/termens/Bibliotec.pdf>> [Consulta 6/10/04].

5.2 Bibliografia temàtica: la biblioteconomia a Catalunya

Estivill, Assumpció (1992). *L'Escola de Bibliotecàries: 1915-1939*. Barcelona: Diputació de Barcelona.

Estivill, Assumpció; Pons, Amadeu; Mañà, Teresa (2003). "Dones bibliotecàries". *BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació*, núm. 10 (juny 2003). <http://www2.ub.es/bid/consulta_articulos.php?archivo=10dones.htm> [Consulta 6/10/04].

Mañà, Teresa (2001). *Les biblioteques populars a Catalunya a través dels seus anuals (1922-1936)*. Barcelona: Diputació de Barcelona.

Rubió i Balaguer, Jordi (1995). *Sobre biblioteques i biblioteconomia*. Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya: Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Notes

¹ *BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació*, núm. 1 (1998). Barcelona: Facultat de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Barcelona, 1998. Semestral. <<http://www.ub.es/biblio/bid/>> [Consulta 6/10/04].

² *Item: revista de biblioteconomia i documentació*, núm. 1 (gener-desembre 1987). Barcelona: Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya, 1987. Quadrimestral.

³ *Bibliodoc: Anuari de biblioteconomia, documentació i informació = Anuario de biblioteconomía, documentación e información = Library and information sciences yearbook* (1999). Barcelona: Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya, 1999. Anual.

⁴ Es recorden, per exemple, els diferents dossiers especialitzats publicats per la Universitat Oberta de Catalunya i elaborats per professionals reconeguts en els seus àmbits. Disponibles a: http://www.editorialuoc.com/index.ysi?Lang=cat&c_ext=1100&origen=60 [Consulta 6/10/04].

⁵ En aquest sentit, cal remarcar la importància que va tenir la integració de l'ensenyament de la biblioteconomia a la universitat.

⁶ Amb els anys, el subtítol anà canviant a mesura que evolucionava la denominació oficial de l'Escola de Bibliotecàries i segons diferents condicionants institucionals. Així, per exemple, es troba que l'any 1953 la revista té dos subtítols: *Biblioteconomía: Escuela de Bibliotecarias de la*

Diputación Provincial de Barcelona: Instituto Nicolás Antonio del Consejo Superior de Investigaciones Científicas.

⁷ [Felipe Mateu y Llopis], “[Veinticinco años de actuación de la Escuela de Bibliotecarias de Barcelona...]”, *Biblioteconomía*, nº 1 (enero-marzo 1944), p. 4.

⁸ Les bibliotecàries que pertanyien a la Diputació tenien diversos recursos per estar al dia de les qüestions tècniques (la publicació dels seus anuaris, però també les reunions de l'Obra de Perfeccionamiento Profesional). La resta de bibliotecàries no tenien cap instrument autòcton mínimament significatiu per estar al corrent de les novetats fins que no va aparèixer *Biblioteconomía*. Segons Mateu y Llopis, “Las Bibliotecas, sostenidas hoy por las Diputaciones Provinciales [...], las de la Caja de Pensiones para la Vejez y de Ahorros de Cataluña y Baleares, muchas pertenecientes a Academias e Instituciones científicas de Barcelona y aun algunas de particulares, saben bien de los servicios que las tituladas de la Escuela prestan o han prestado, en el campo profesional. Esta obra venía requiriendo, desde hace tiempo, un órgano de publicidad que, si por una parte diera a conocer la actuación de este centro [la Biblioteca Central], por otra fuera también el lugar adecuado para tratar aquellas cuestiones de carácter técnico más íntimamente ligadas con la profesión.” [Felipe Mateu y Llopis], “[Veinticinco años de actuación de la Escuela de Bibliotecarias de Barcelona...]”, *Biblioteconomía*, nº 1 (enero-marzo 1944), p. 4.

⁹ Cal no oblidar l'Asociación Nacional de Archiveros, Bibliotecarios y Arqueólogos, l'ANABA, fundada el 1949 i amb una delegació a Barcelona. L'associació incorporà els antics membres de l'Agrupació Escola de Bibliotecàries i l'Agrupació de Bibliotecàries de Catalunya, suprimides el 1939.

¹⁰ La publicació es pot consultar íntegrament a la Biblioteca de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Barcelona i a la Biblioteca de Catalunya, entre altres llocs.

¹¹ *Biblioteconomía: boletín de la Escuela de Bibliotecarias de Barcelona*, nº 1 (enero-marzo 1944) - nº 80 (1976). Barcelona: Escuela de Bibliotecarias de Barcelona, 1944-1976. Periodicidad irregular.

¹² El 1973 l'Escola de Bibliotecarias de Barcelona passà a dir-se Escola de Bibliologia de la Diputació de Barcelona. Mateu y Llopis es jubilà el 1972 i fou substituït per Rosa Guilleumas en els seus diferents càrrecs, entre els quals hi havia la direcció de l'Escola i de la revista *Biblioteconomía*.

¹³ Normalment signava les seves col·laboracions amb el seu nom complet. Les ressenyes, però, les signava només amb les seves inicials, F. M. y L.

¹⁴ Gràcies a diverses beques, estudiants joves poden anar a l'estranger i fer estades de pràctiques per conèixer altres realitats (Alemanya, França, Anglaterra, els Estats Units, Argentina, etc.).

¹⁵ “Un extenso fichero guarda clasificados los juicios críticos respecto a las novedades bibliográficas, interés de los asuntos tratados, belleza de forma, fondo moral, a quiénes y para qué edades es recomendable su lectura.” Rafael Raga, “Biblioteca y documentación”, *Biblioteconomía*, nº 6 (abril-junio 1945), p. 89.

¹⁶ En són testimoni tant els temes que es tractaven en les reunions anuals de les bibliotecàries com en les ressenyes que feia (de qualsevol manual general sobre biblioteconomia, en destacava sempre els capítols relacionats amb aquestes qüestions).

¹⁷ “Els cercles eren grups de treball constituïts per alumnes de tercer i bibliotecàries en exercici. Havien sorgit com a ‘prolongació del seminari del curs de pràctiques i de [la classe de] Tècnica de biblioteques’ i tenien com a propulsor el mateix Jordi Rubió, professor de l'assignatura [...]. Els cercles també analitzaven i satisfien les consultes de les bibliotecàries, i el cercle de classificació estudià, a proposta de Rubió, possibles solucions per integrar en el catàleg decimal els canvis introduïts en les edicions successives de la *Classificació decimal universal*. Rubió exposà els suggeriments del grup de treball al pròleg de la segona edició de la seva adaptació de la classificació decimal”. Assumpció Estivill, “L'Escola de Bibliotecàries, 1930-1939: retorn als orígens i projecció exterior”. En: Estivill, Assumpció. *L'Escola de Bibliotecàries: 1915-1939*, (Barcelona: Diputació de Barcelona, 1992), p. 353-354.

¹⁸ Per exemple, a l'*Anuari* de 1933 es troben “Noves normes per a la classificació de la biblioteca infantil” i “Assaig de rúbriques per al catàleg alfabètic de conceptes d'una biblioteca infantil”. Teresa Mañà, *Les biblioteques populars a Catalunya a través dels seus anuals (1922-1936)* (Barcelona: Diputació de Barcelona, 2001), p. 88.

¹⁹ “El catàleg alfabètic de matèries no començà a ésser assajat a la nostra Escola de Bibliotecàries i a les biblioteques populars fins poc abans de la desfeta de 1939”. Jordi Rubió i Lois, “Un segle de classificació bibliotecària”, *Biblioteconomia*, 1976, núm. 80, p. 127.

²⁰ Concepción Guarro. “Contribución al estudio del catálogo alfabético de temas: una lista de encabezamientos de la letra A”, *Biblioteconomía*, nº 1 (enero-marzo 1944), p. 4-20.

²¹ “Tablas del catálogo alfabético de materias por temas o asuntos”, *Biblioteconomía*, nº 33-36 (enero-diciembre 1952), p. 43-197.

²² Aquesta preocupació pels llenguatges documentals i els catàlegs es fa evident, de manera especial, durant el període 1944-1960, en la lletra menuda dels apartats dedicats a les notícies.

²³ Les citacions reproduïxen fidelment el text de la publicació tant pel que fa a l'ortografia com per l'ús de les majúscules i minúscules.

²⁴ Vegeu, en la bibliografia final, les obres consultades per a la fixació de la terminologia emprada.

²⁵ “Por esto hemos intentado reunir en nuestro ensayo de clasificación sencilla las ventajas de las dos mejores clasificaciones: decimal y alfabética, tomando de la primera los grandes grupos lógicos de la división de las ciencias. De la segunda, la facilidad de consulta”. Aurora Díaz-Plaja, “Ensayo de una clasificación sencilla”, *Biblioteconomía*, nº 9 (enero-marzo 1946), p. 189.